

Sygn. akt IV U 249/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Andrzej Łotowski
Protokolant:	sekr. sądowy Dominika Orzepowska

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2017 r. w Olsztynie

sprawy A. L. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania A. L. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 5 stycznia 2017 r. nr (...)

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje odwołującemu się A. L. (1) prawo do emerytury od dnia 21 grudnia 2016 r.,**
- 2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. dla A. L. (1) kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

SSR del. Andrzej Łotowski

Sygn. akt IV U 249/17

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją odmowną z dnia 05 stycznia 2017 Znak: (...)wydaną na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887) zwana dalej ustawą emerytalną, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) odmówił A. L. (1) prawa do emerytury z art. 184 w/w ustawy z przyczyn podanych w uzasadnieniu

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, że stosownie do art. 24 ustawy emerytalnej urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 24 ust. 1a w przypadku kobiet lub w art. 24 ust. 1 b w przypadku mężczyzn.

Jak wynika z art. 24 ust. 1 b wiek emerytalny dla mężczyzn urodzonych po dniu 30 września 1953r. wynosi co najmniej 67 lat.

Prawo do emerytury z tytułu osiągnięcia niższego wieku emerytalnego przysługuje po spełnieniu warunków określonych w art. 184 cyt. wyżej ustawy.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948r przysługuje emerytura, po osiągnięciu wieku określonego w art. 32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. nadzień 1.01.1999: osiągnęli:

-okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze określony w cyt. wyżej rozporządzeniu RM z dnia 7 lutego 1983r.,

-okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 J dla mężczyzn.

Emerytura, o której mowa w ust. 1 przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego .

W myśl § 4 ust. 1 rozporządzenia RM z dnia 7 lutego 1983r. pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

-osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn:

-ma wymagany okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy (pracodawca) na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 cytowanego rozporządzenia lub w świadectwie pracy, gdzie ma obowiązek określić:

rodzaj pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r.;

-stanowisko pracy wymienione w wykazie, dziale, pozycji i punkcie zarządzenia resortowego lub uchwały;

-okres, w którym praca w- szczególnych warunkach wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Na dzień złożenia wniosku ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny 60 lat.

Zakład odmówił mu przyznania emerytury, ponieważ:

-do dnia 1.01.1999 r. nie osiągnął on 25 - letniego okresu składkowego i nieskładkowego, a 24 lata 11 miesięcy i 16 dni.

-nie udowodnił on 15-lat pracy w szczególnych warunkach, tylko 6 lat, 11 m-cy i 1 dzień.

-przystąpił on do OFE i nie złożył wniosku o przekazanie środków na dochody budżetu państwa,

Do okresów pracy w szczególnych warunkach uwzględniono okres pracy w MPK w O. od 1 stycznia 1992 r. do 31 grudnia 1998 r. (z wyłączeniem zasiłków chorobowych).

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł A. L. (1) żądając zmiany w całości decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., z dnia 05 stycznia 2017r. odmawiającej przyznania ubezpieczonemu emerytury i orzeczenie o przyznaniu emerytury z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;

W uzasadnieniu odwołania skarżący podał, że ww. decyzją ZUS w O. odmówił przyznania ubezpieczonemu przyznania emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Z taką decyzją ZUS nie zgadza się

ubezpieczony. Przede wszystkim ubezpieczony nie zgadza się z ustaleniami organu w zakresie nie uznania odbycia zasadniczej służby wojskowej do dnia 30.10.1978r. Zgodnie z art. 120 ustawy o powszechnym obowiązku obrony, obowiązującej w okresie odbywania przez ubezpieczonego służby wojskowej, pracownikowi, który w ciągu 30 dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych. Należy więc wskazać, że „wszelkie uprawnienia wynikające z kodeksu pracy oraz z przepisów szczególnych” to także uprawnienia wynikające z ubezpieczenia społecznego, będące pochodnymi pozostawania w stosunku pracy, a więc okres czynnej służby wojskowej zaliczony na wskazanych warunkach do okresu zatrudnienia trzeba traktować w prawie ubezpieczeń społecznych tak jak okres podlegania ubezpieczeniu z tytułu stosunku pracy (Wyrok SN z dnia 22.10.2009r. I UK 126/09, wyrok SN z dnia 06.04.2006r. III UK 5/06). Zatem okres ten powinien zostać zaliczony do stażu pracy w szczególnych warunkach, gdyż takie prace ubezpieczony wykonywał przed powołaniem go do wojska oraz po powrocie z odbycia służby wojskowej. Ponadto ubezpieczony nie zgadza się z ustaleniami organu, iż w okresie wykonywania praktycznej nauki zawodu ubezpieczony korzystał z urlopu bezpłatnego. Dokumentacja w tej sprawie, a w szczególności świadectwo pracy nie wykazuje, aby ubezpieczony miał udzielony taki urlop. Ubezpieczony wykonywał pracę także podczas wakacji, a gdyby nawet w okresie wakacji został mu udzielony urlop, to w myśl art. 205 kodeksu pracy ubezpieczonemu przysługiwał w okresie ferii szkolnych normalny urlop wypoczynkowy w wymiarze 26 lub 20 dni (po ukończeniu 18 roku, a urlop bezpłatny mógł być udzielony na wniosek ucznia, lecz i tak jest on wliczany do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze. Ponadto w dokumentacji ubezpieczonego brak jest wniosku o udzielenie urlopu bezpłatnego.

Również nie sposób się zgodzić z twierdzeniem organu w zakresie nie złożenia wniosku o przekazanie przez OFE środków na dochody z budżetu państwa. Niezrozumiałym jest z jakiego źródła taka informacja pochodzi. Gdyż ubezpieczony taki wniosek złożył i w dniu 02 września 2014 r. otrzymał pismo z OFE informujące go o rozpoczęciu przekazywania środków do ZUS.

Ponadto ubezpieczony wykonując pracę w latach 03 września 1973r. do dnia 31 października 1991 r. w Przedsiębiorstwie (...) w O. pracował na stanowisku mechanika samochodowego, monter maszyn budowlanych, mechanika sprzętu budowlanego. Prace, jakie wykonywał ubezpieczony objęte są zapisem prac w warunkach szczególnych w Wykazie A Dział XIV pkt. 16 - prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych.

W odpowiedzi na ww. odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ podał, że zaskarżoną decyzją, odmówiono wnioskodawcy prawa do emerytury.

Na podstawie art. 24 powołanej na wstępie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., po 30 września 1953r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego dla mężczyzn co najmniej 67 lat.

Prawo do emerytury z tytułu osiągnięcia niższego wieku emerytalnego przysługuje po spełnieniu warunków z art. 184 ustawy.

W myśl art. 184 ust. 1 w/w ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948: przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli dniu wejścia w życie ustawy tj. na dzień 01 stycznia 1999r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przy ustalaniu podstawy obliczenia emerytury ubezpieczonego, który złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa, składki na ubezpieczenie emerytalne, zaewidencjonowane na jego koncie w Zakładzie, zwiększa się przez pomnożenie wskaźnikiem korygującym 19,52/12,22. stanowiącym stosunek pełnej wysokości składki na ubezpieczenie emerytalne do wysokości zaewidencjonowanej na koncie ubezpieczonego w Zakładzie.

Na podstawie natomiast art. 32 ust. 1 w/w ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 01 stycznia 1949 r. przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1, tj. w przypadku mężczyzn w wieku 60 lat, gdy udowodnili 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, w tym co najmniej 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Jak wynika z akt, skarżący ur. (...), złożył wniosek o przyznanie emerytury w dniu 30 grudnia 2016r. (plik: I; karta 1), ukończył 60 lat w dniu (...) złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w Otwartym Funduszu Emerytalnym za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa.

Odwołujący nie osiągnął powszechnego wieku emerytalnego wynoszącego 67 lat.

Natomiast na dzień 01 stycznia 1999 r. wnioskodawca nie udokumentował okresu zatrudnienia wynoszącego co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. tylko 24 lata 11 miesięcy i 16 dni okresu składkowego i nieskładkowego oraz udokumentował okres pracy w szczególnych warunkach wynoszący 6 lat 11 miesięcy i 1 dzień, zamiast wymaganych 15 lat (z wyłączeniem zasiłków chorobowych).

Organ rentowy nie uwzględnił do pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia w okresach od 01.09.1976 r. do 25.10.1976 r. oraz od 02.11.1978 r. do 31.10.1991 r. w Przedsiębiorstwie (...) w O., ponieważ na powyższe okresy nie zostały przedstawione świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Do ogólnego stażu pracy nie zostały zaliczone okresy wakacyjne w latach 1975 - 1976 tj. lipiec i sierpień, ponieważ wnioskodawca w tym czasie nie świadczył pracy i przebywał na urloпах bezpłatnych, co wynika z list płac znajdujących się w aktach (plik: I; karta 27).

Odnosnie służby wojskowej odbywanej przez skarżącego od 26 października 1976 r. do 17 października 1978r., organ wyjaśnił, że w myśl uchwały SN z dnia 16 października 2013 r. (II UZP 6/13) okres zasadniczej służby wojskowej przypadający od stycznia 1975 r. do 31 sierpnia 1979 r. podlega uwzględnieniu do pracy w szczególnych warunkach, o ile wnioskodawca po zakończeniu zasadniczej służby wojskowej został zatrudniony w tych samych warunkach przez pracodawcę, u którego był zatrudniony w chwili powołania do służby.

Organ rentowy informacyjnie podaje, iż w dniu 16 lutego 2017 r. skarżący złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w Otwartym Funduszu Emerytalnym, na dochody budżetu państwa, za pośrednictwem ZUS.

Stosownie do par. 2 ust. 2 w/w rozporządzenia, na powyższy okres skarżący winien przedstawić prawidłowe świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, ze wskazaniem wykazu, działu, pozycji, wystawione przez macierzysty zakład pracy lub przez jego następcę prawnego.

Organ rentowy wyjaśnia, iż zgodnie z § 2 ust. 2 cytowanego rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy, gdzie ma obowiązek określić:

- rodzaj pracy ściśle według wykazu, działu pozycji niniejszego rozporządzenia,
- stanowisko pracy wymienione w wykazie, dział, pozycję i punkt zarządzenia resortowego lub uchwały,
- okres, w którym praca w szczególnych warunkach wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązujący na danym stanowisku.

Z uwagi na niespełnienie warunków przewidzianych w/w przepisami, tj. brak 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach oraz brak 25 lat ogólnego stażu pracy organ wydał ww. decyzję.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

A. L. (1) w dniu 18 grudnia 2016 r. osiągnął 60 lat życia (k. akt emerytalnych).

Przedsiębiorstwo (...) w O. w dniu 28 sierpnia 1973 r. zatrudniło A. L. (1) jako robotnika młodocianego w celu nauki zawodu. Czas nauki miał trwać trzy lata i miał być wliczony do czasu pracy (akta osobowe k. 35).

W trakcie pracy jako robotnik młodociany, A. L. (1) w okresie od 01 lipca 1975 r. do 31 sierpnia 1975 r. i od 01 lipca 1976 r. do 31 sierpnia 1976 r. korzystał z urlopu bezpłatnego (akta emerytalne plik: I; karta 27).

Bezspornym w sprawie był, że na dzień 01 stycznia 1999 r. wnioskodawca udokumentował okres zatrudnienia wynoszący 24 lata 11 miesięcy i 16 dni okresu składkowego i nieskładkowego (k. 29 akt emerytalnych).

Spornym w sprawie było, czy okres urlopu bezpłatnego ubezpieczonego jako robotnika młodocianego mógł być zaliczony do ogólnego stażu pracy.

W ocenie Sądu Okręgowego należy podzielić w tym miejscu pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 12 marca 2013 r., w sprawie III AUa 846/12, że okres urlopu bezpłatnego udzielonego pracownikowi młodocianemu na podstawie art. 205 § 4 k.p. stanowi okres zatrudnienia, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Regulacje działu dziewiątego Kodeksu pracy, dotyczące zatrudniania młodocianych, powinny być układane tak, aby zachowany został cel tych przepisów, którym jest wynikająca z przesłanek tak społecznych, jak i medycznych oraz biologicznych, ochrona młodocianych pracowników, polegająca na swoistym "uprzywilejowaniu" takich pracowników w stosunku do pracowników, którzy ukończyli 18 lat życia. Podkreślić zarazem trzeba, iż to przepisy prawa pracy stanowią źródło uprawnień socjalnych ubezpieczonych, w tym także uprawnień dotyczących świadczeń przedemerytalnych, które to świadczenia są swoistym "refleksem" uprawnień pracowniczych, wynikających z przepisów Kodeksu pracy i innych przepisów prawa pracy.

Wychodząc z takich założeń nie sposób uznać "urlopu bezpłatnego" o którym mowa w przepisie art. 205 § 4 k.p. za tożsamy pojęciowo z "urlopem bezpłatnym" uregulowanym w rozdziale II działu siódmego k.p., (art.174-174¹ k.p.) dotyczącym urlopów bezpłatnych. Świadczy o tym chociażby tytuł rozdziału V działu dziewiątego Kodeksu pracy, w którym zamieszczony jest art. 205, dotyczący "urlopów wypoczynkowych". Odnosząc to do regulacji działu siódmego Kodeksu, dotyczącego urlopów pracowniczych, a składającego się z dwóch rozdziałów - "urlopy wypoczynkowe" (art. 152- art. 173 k.p.) oraz "urlopy bezpłatne" (art. 174-174¹ k.p.) wskazać trzeba, iż urlopy wypoczynkowe młodocianych, nawet jeżeli udzielone zostały na podstawie art. 205 § 4 k.p., stanowią okresy zatrudnienia, o których mowa w w/w przepisie ustawy emerytalno - rentowej, jeżeli tylko ubezpieczony zatrudniony był w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy. Okoliczność ta przemawia w sposób wyraźny za tym, iż ubezpieczony przebywający w ww. okresach na urloпах udzielonych jemu przez pracodawcę na podstawie art. 205 Kodeksu pracy, w istocie pozostawał w zatrudnieniu o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. "a" ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. (...).

Zdaniem Sądu omawiany okres czterech miesięcy urlopu bezpłatnego, udzielonego ubezpieczonemu przez pracodawcę na podstawie art. 205 § 4 k.p., a stanowiący okres zatrudnienia, powiększony o staż pracy prawidłowo ustalony przez organ rentowy, pozwala osiągnąć A. L. (1) ogólny staż pracy wynoszący 25 lat, 3 miesiące i 16 dni.

Po zakończeniu nauki zawodu, Przedsiębiorstwo (...) w O. w dniu 01 września 1976 r. r. zatrudniło A. L. (1) na Warsztacie Głównym i powierzyło mu w pełnym wymiarze godzin obowiązki montera samochodowego (akta osobowe k. 35).

Ww. warsztat był to warsztat naprawy sprzętu ciężkiego takiego jak koparki, spychacze, dźwigi, samochody ciężarowe marki (...)Unika. Była to praca w kanale. Po przyjeździe do pracy przełożony wydawał pracownikowi określone polecenia, później ubezpieczony wchodził do kanału i cały dzień w nim pracował. Jego praca była stała, w pełnym wymiarze czasu. Ubezpieczony spędzał cały dzień pracy w kanale, naprawiając tam podwozia samochodowe. Wykonywał tam montaż i demontaż podwozi. Jego zakład pracy wykonywał usługi dla całego województwa. Ubezpieczony naprawiał również urządzenia szynowe. Zmieniał dolne podstawy dźwigów, pracując wciąż w tym kanale. Pracownik używał suwnic, gdy musiał przestawić całą maszynownię nad kanał. by móc z niego coś wyjąć, bądź coś naprawić. Suwnice były 16 tonowe. Suwnice były w ciągu technologicznym napraw kanałowych.

A. L. (1), w trakcie wykonywania pracy, został powołany do odbywania zasadniczej służby wojskowej w okresie od 26 października 1976 r. do 17 października 1978 r.

Ubezpieczony po zakończeniu odbywania tej służby ponownie został zatrudniony przez Przedsiębiorstwo (...) w O.. Pracodawca na powrót powierzył mu w pełnym wymiarze godzin obowiązki montera samochodowego.

Do końca swojej pracy w tym przedsiębiorstwie ubezpieczony pracował w tym kanale. Jego praca była stała, w pełnym wymiarze czasu pracy. Pracownik w ww. kanale siedział i naprawiał samochody i dźwigi, w szczególności wymieniał mosty, skrzynie biegów i wszystkie podzespoły systemu kanałowego, mechanizmy różnicowe, wały korbowe, napędowe, skrzynie biegów, oś przednią, tylne mosty. Ubezpieczony z tego kanału wychodził tylko na przerwę, bądź do toalety, a poza tym cały dzień pracy spędzał w kanale.

Fakty te potwierdza zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, a w szczególności zeznania świadków J. M. (k. 30-30 odw.), J. Z. (k. 30 odw.-31), W. G. (k. 31) oraz akta osobowe k. 35).

W ocenie Sądu zeznania świadków były w pełni wiarygodne. Dowody te korelują się wzajemnie ze sobą i z całością zebranego materiału dowodowego, nie ma więc żadnych podstaw, aby je kwestionować, tym bardziej, że przesłuchani świadkowie nie mieli żadnego interesu zeznawać w sposób korzystny dla ubezpieczonego, a współpracowali z nim w spornych okresach czasu w Przedsiębiorstwie (...) w O.. Musieli więc mieć pełną orientację, co do zakresu i czasu pracy ubezpieczonego oraz wykonywanych przez niego obowiązków. Omawiane zeznania w sposób spójny i konsekwentny wskazywały, iż w okresie zatrudnienia wnioskodawcy w ww. przedsiębiorstwie A. L. (1) wykonywał pracę w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych i szynowych. Pracę w tym charakterze wykonywał w wymiarze pełnego etatu, stale, każdego dnia w wymiarze co najmniej 8 godzin dziennie.

W ocenie Sądu Okręgowego odwołanie ubezpieczonego od zaskarżonej decyzji zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Przedmiotem postępowania było już tylko ustalenie czy odwołujący legitymuje się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach, o którym mowa w § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. nr 8, poz. 43 z póź. zm.). Pozostałe przesłanki nabycia prawa do emerytury były bowiem w niniejszej sprawie spełnione.

W świetle zebranego materiału dowodowego, odwołujący spełnia wszystkie przesłanki do nabycia prawa do emerytury, wynikające z art. 27 w związku z art. 32 i art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 2 ust 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Stosownie bowiem do art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 1 przy czym za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zgodnie z § 4 ust 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W myśl § 1 ust. 2 właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazach A i B.

Stosownie do tezy zawartej w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21.04.2004 r. II UK 337/03 OSNP 2004/22/392 skutki prawne wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze określone są w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i utrzymanym jej przepisami w mocy rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Organ rentowy nie zaliczył odwołującemu do okresu pracy w warunkach szczególnych - pracy w okresie od 31 marca 1979 r. do 10 kwietnia 1992 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...). Za ww. okres pracy odwołujący nie przedstawił świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. W tej sytuacji rzeczą Sądu było odpowiednie uzupełnienie zgromadzonych w sprawie dowodów i ustalenie jakie prace i w jakim wymiarze czasu pracy rzeczywiście wykonywał wnioskodawca, ta bowiem okoliczność, przesądza o ewentualnym istnieniu przesłanek dla przyznania dochodzonego świadczenia.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 06.05.2004 r., II UK 344/03, OSNP 2004/23/407, wskazał, że wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w warunkach szczególnych przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Kwestie powyższe reguluje zaś rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, które w § 1 ust. 2 stanowi, iż właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B. Jedynie zatrudnienie w wymiarze co najmniej 15 lat na stanowiskach ściśle ustalonych przez wymienione wyżej organy (wykonywanie pracy w szczególnych

warunkach), przy równoczesnym osiągnięciu wieku emerytalnego: 60 lat dla mężczyzn, uzasadniają przyznanie prawa do emerytury określonej w art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Wykonywana przez uprawnionych praca (jej rodzaj) powinna być wymieniona w wykazie A załącznika, bowiem tylko taka praca uprawnia do wcześniejszej emerytury. Stosownie do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2002 r., III ZP 30/01, zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pracami wykonywanymi w szczególnych warunkach są - bez względu na status własnościowy pracodawcy - prace wymienione w § 4-8a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W tej sytuacji nie ma znaczenia czy dla danego pracodawcy zostały wydane przepisy resortowe o ile tylko pracownik wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pracę na jednym ze stanowisk wymienionych w załączniku 1 wykazie A.

Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Granice swobodnej oceny dowodów wyznaczają w szczególności: obowiązek wyprowadzenia przez sąd z zebranego materiału dowodowego wniosków logicznie prawidłowych (zgodnych z zasadami logicznego rozumowania), ramy proceduralne (ocena dowodów musi respektować pewne warunki określone przez prawo procesowe, w szczególności art. 227-234 k.p.c.), wreszcie poziom świadomości prawnej sędziego oraz dominujące poglądy na sądowe stosowanie prawa. Swobodna ocena dowodów dokonywana jest przez pryzmat własnych przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego zasobu doświadczeń życiowych, ale powinna także uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i - ważąc ich moc oraz wiarygodność - odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (por. wyrok SN z 10 czerwca 1999 r., II UKN 685/98, OSNAPiUS 2000 nr 17, poz. 655).

W oparciu o przedłożone dowody z dokumentów, w tym dokumentację pracowniczą, zeznania świadków i zeznania słuchanego w charakterze strony odwołującego Sąd ustalił, że odwołujący w okresie od 01 września 1976 r. do 31 października 1991 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych i szynowych, na stanowisku mechanika samochodowego, w Przedsiębiorstwie (...) w O..

Wymiar stażu pracy w warunkach szczególnych w omawianym zakładzie pracy wynosił 15 lat i 2 miesiące.

Zdaniem Sądu do ww. stażu pracy w szczególnych warunkach w Przedsiębiorstwie (...) w O., należało zaliczyć ubezpieczonemu okres zasadniczej służby wojskowej, odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach. W tym miejscu należy podzielić prawidłowe stanowisko co do podobnej problematyki, wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2006 r., w sprawie III UK 5/06. Istota sporu sprowadza się do kwalifikacji prawnej okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej, który przypadł w czasie trwania stosunku pracy o szczególnym charakterze, w ramach którego pracownik - powołany następnie do odbycia tej służby wojskowej świadczył pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zasadniczo przerwę w wykonywaniu zatrudnienia w ramach stosunku pracy wywołaną odbywaniem zasadniczej służby wojskowej uznaje się za zawieszenie realizacji nadal trwającego stosunku pracy z tego względu, że w okresie odbywania tej służby nie są wykonywane zobowiązania stron stosunku pracy, ponieważ pracownik doznaje przeszkód w świadczeniu pracy z powodu odbywania zasadniczej służby wojskowej, co prowadzi do zawieszenia świadczeń pracodawcy, które na ogół są ekwiwalentami za pracę wykonaną (por. art. 80 zdanie pierwsze k.p.).

Równocześnie jednak obowiązkiem obywatela polskiego jest obrona ojczyzny, a zakres obowiązku służby wojskowej określa ustawa (art. 85 ust. 1 i 2 Konstytucji RP). Ponadto konstytucyjna zasada demokratycznego państwa prawnego, urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej (art. 2), zasada równości wobec prawa i zakaz dyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny (art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji), wymuszają na gruncie Konstytucji, będącej najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej (art. 8 Konstytucji RP), ustanawianie takich regulacji ustawowych lub dokonywanie wykładni przepisów prawa powszechnie obowiązującego, które wykluczają jakiekolwiek pokrzywdzenie obywatela z powodu wykonywania publicznego obowiązku obrony ojczyzny. W konsekwencji na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych okresy czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim lub okresy jej równorzędne są zawsze okresami

składkowymi (art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach), bez potrzeby wypełnienia jakichkolwiek dalszych warunków, a w szczególności bez względu na to, czy okresy odbytej służby były poprzedzone stosunkiem pracy lub innym stosunkiem prawnym kreującym tytuł obowiązkowego ubezpieczenia społecznego. Oznacza to, że okres czynnej służby wojskowej jest składkowym okresem ubezpieczenia dla każdego ubezpieczonego, który odbył taką służbę.

Ponadto art. 32 ust. 3 pkt 6 ustawy o emeryturach i rentach za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa, między innymi, żołnierzy zawodowych. Wprawdzie reguła ta bezpośrednio nie odnosi się do żołnierzy, którzy odbyli czynną służbę wojskową, ale nie jest ona prawnie obojętna przy dokonywaniu wykładni przepisów regulujących szczególne uprawnienia pracowników, którzy spełnili publicznoprawny obowiązek zasadniczej służby wojskowej pod rządem przepisów ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym. Zgodnie z art. 124 ust. 1 tej ustawy, zakład pracy, który zatrudniał pracownika w chwili powołania do czynnej służby wojskowej, obowiązany był go zatrudnić na poprzednio zajmowanym stanowisku lub stanowisku równorzędnym pod względem rodzaju pracy oraz nie niżej opłacanym, jeżeli pracownik najpóźniej w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia z zasadniczej służby wojskowej zgłosił swój powrót do pracy. Dopiero niezachowanie tego terminu powodowało rozwiązanie stosunku pracy z mocy prawa, chyba że nastąpiło z przyczyn od pracownika niezależnych (ust. 2). Zgodnie z wyraźnym brzmieniem art. 125 tej ustawy, pracownikowi, który zgłosił się do pracy w terminie określonym w art. 124 ust. 1 zalicza się okres odbytej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy, między innymi, w szczególnych warunkach, od których zależy nabycie tych uprawnień. Już wykładnia gramatyczna powołanych unormowań nie powinna nasuwać jakichkolwiek wątpliwości, że okres odbytej czynnej (zasadniczej) służby wojskowej przez pracownika zatrudnionego poprzednio w szczególnych warunkach pracy, który po zakończeniu tej służby zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia, traktuje się tak samo jak wykonywanie takiej pracy, a skoro okres ten podlega zaliczeniu do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy w szczególnych warunkach, to uwzględnia się go także do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 124 i 125 ustawy z dnia 30 stycznia 1959 r. o powszechnym obowiązku wojskowym, jednolity tekst: Dz.U. z 1963 r. Nr 20, poz. 108 w związku z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach). Taką językową wykładnię zdecydowanie wzmocniają powołane wcześniej dyrektywy (zasady) konstytucyjne uzasadniające i usprawiedliwiające traktowanie okresu zasadniczej służby wojskowej przypadającego w okresie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia jako składkowego okresu pracy w szczególnych warunkach dla celów emerytalnych.

Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, że odwołujący w toku postępowania udowodnił, że w spornym okresie wykonywał pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych i szynowych, na stanowisku mechanika samochodowego, wymienioną w wykazie A dział XIV poz. 16 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach z dnia 07 lutego 1983 r. (Dz. U. Nr 8, poz. 43)

Zdaniem Sądu omawiany okres 15 lat i 2 miesiące, a stanowiący okres zatrudnienia w warunkach szczególnych w Przedsiębiorstwie (...) w O., powiększony o staż pracy w warunkach szczególnych prawidłowo ustalony przez organ rentowy na 6 lat, 11 miesięcy, 1 dzień, w innym zakładzie pracy, pozwala osiągnąć A. L. (1) staż pracy w warunkach szczególnych na dzień 01 stycznia 1999 r., wynoszący 22 lata, 1 miesiąc i 1 dzień.

Biorąc powyższe ustalenia pod uwagę w przedmiotowej sprawie odwołujący spełnia przesłanki do przyznania tzw. wcześniejszej emerytury, wynikające z treści art. 32 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a w szczególności § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. nr 8, poz. 43 z póź. zm.). osiągnął bowiem wiek 60 lat, posiada wymagany okres zatrudnienia (ponad 25 lat okresów składkowych), a przede wszystkim spełnia kwestionowaną dotąd przez organ rentowy przesłankę w postaci co najmniej 25-letniego stażu pracy, w tym 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Dlatego też mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd działając na mocy wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego, w ten sposób, że przyznał odwołującemu prawo do emerytury od dnia 21 grudnia 2016 r. - to jest od dnia, w którym złożono wniosek o emeryturę.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z dnia 5 listopada 2015 r.)